

“Vaad edilen nur”

Bediüzzaman Hazretleri'nin dikkat çektiği işârât-ı Kur'âniyenin 13. ve 14. Âyet-i Kerimeleri “Râsîhûn” hakkında olup, biri “Al-i İmran ve diğeri Nisa Sûresi'nde olmak üzere Kur'ân-ı Kerîm'de iki yerde geçmektedir.

Bu hususta; önce âyet-i kerimelerin meallerini ve kısa yorumlarını, sonra lügavi ve istilâhi anlamları ile geçmiş ulemanın izahlarını da naklettikten sonra Üstadın istihraçlarına da, dikkat çekerek yorumlamaya çalışacağım.

İlk olarak mealler:

Birinci âyet-i kerimenin meali: “Halbuki o âyetlerin tefsirini Allahtan ve Allâh'ın kendilerine ilimde derinlik ve istikamet ihsan ettiği (İlimde râsîh olan) kimselerden başkası bilemez.” (Âl-i İmran, 7)

“İLİMDE RASİH” olanlar “ona inandık hepsi Rabbimizin izin ve istihdâmiyle -mü'minlerin imanlarına yaptıkları hizmete işâret ediyor- Bunlar da Allah'ın kitabındandır” derler. Bu inceliği ancak akıl sahipleri düşünüp anlar.

İkinci âyet “Fakat onlardan İLİMDE derinlik ve istikamet sahibi olanlar ve mü'minler sana indirilene ve senden önce indirilene iman ederler. O namazı kılanlar, zekâtı verenler, Allâh'a ve ahiret gününe inananlar varya işte onlara büyük bir mükâfat vereceğiz” (Nisa Âyet: 162)

Görüldüğü üzere bu âyette de “ilimde rusuh sahibi olanların” özel durumlarına değinilmeksizin onların ve diğer mü'minlerin vahye inandıkları, namazı eda ettikleri, zekâtı verdikleri, ayrıca ahiret gününe iman ettikleri belirtiliyor. Fakat genel bir “mü'minler” ifâdesiyle yetinilmeyip “ilimde râsîh olanların” mü'minlerin üzerinde ayrı bir kategori olarak zikredilmesi, bu tür âlimlerin -Allâh katında önemli konumlara mazhariyetini- ve Allâh'ın inayeti, izin ve istihdamıyla mü'minlere yaptıkları iman hizmetinin makbuliyetine işâretlerini gösteriyor.

Kur'ân-ı Kerîm ezeli ve ebedî olan Allah'ın (cc) kelâmı olduğu için bu iki ÂYET her asırda “râsîh âlimlere” baktığı gibi ahirzamanda da Said Nursî ve onun tefsiri olan Risâle-i Nurlar'a da bakar, bakıyor ve bakması Kur'ân'ın şanındandır. Bilhassa ilk ÂYET muvacehesinde denilebilir ki, bu ilâhî kitap, muhtevastaki müteşâbihatı anlayıp açıklayan her döneme, bu görevi hakkıyla yapmaya çalışan “râsîh âlimlere” işârette bulunur. Özellikle Kur'ân âyetlerine çeşitli biçim ve taktiklerle ilişildiği çalkantılı dönemlerde, diğer âyetler gibi müteşâbih âyetleri sağlıklı şekilde yorumlayıp açıklayan “müceddid” vasfı taşıyan ulemaya gönderme yapar. Pozitivizmin etkin olarak dünyayı sardığı ahirzamanda da, bu fonksiyonu cansiperane yapan Risale-i Nur'a, muhterem müellifine ve Risale-i Nur Talebelerine de bakar, dolaylı işâret ve göndermelerde bulunur. Bunda şüphe duymayı gerektirecek bir nokta yoktur.

Biraz daha açmak gerekirse: Üstad Hazretleri'nin ifade ettiğine göre “Harb-i umumî vasıtasıyla bin seneden beri Kur'ân

aleyhine terâküm eden Avrupa itirazları ve evhamları âlem-i İslâm içinde yol bulup yayıldılar. O şüpehâtın bir kısmı fenni şeklini giydi, ortaya çıktı. Risâle-i-Nur ve onun şâkirtleri bu şüphe ve itirazları def ettiler.”

Gerçekten Batı dünyası, kendi siyasî ve fikrî serüvenlerine bağlı olarak “Kilise istibdadını” yıkıp rönesans ve reform hareketleriyle yeni bir sürece girdiğinde, genel anlamda “din” ve “vahy” dışlanmış, “rasyonalizm” adı altında büyük fikri cereyanlar ortaya çıkmış, bu fikirler türlü yollarla bilhassa büyük Fransız ihtilâli sonrası İslâm dünyasına da, sirâyet ederek, Kur’ân âyetlerine karşı yoğun itirazlar yöneltmiştir. Söz gelimi Allah’ın bütün fiil ve tasarrufları “naturalis felsefe” ile tabiatın kendisine verilmiş, Allah’ın en büyük mu’ci- zelerinden biri olan yaratılış, mutasyon ve seleksiyon teorileriyle perdelenmiş; Allah’ın arş-ı istiva ettiği, göklerin yedi kat olduğu, Hz. Peygamberimizin (asm) bir mu’cizesi olarak ayın ikiye yarıldığı gibi âyetler güya fen bilimlerine ait verilerle örtüşmediği iddiasıyla eleştirilmiştir... İşte Risâle-i Nur Kur’ân’ın bütün âyetlerini olduğu gibi, özellikle itiraz ve tenkide medar kılınan âyetlerini engüzel şekilde şerh etmiş inkâr cereyanlarının fikri alt yapılarını darma dağın etmiş, fen bilimlerine ait verilerin-rasyonalistlerin iddiasının tam aksine - Kur’ânî mesajları doğruladığını, iddianın da, ötesinde isbat ederek ortaya koymuştur.

Bunun için özellikle 25. Söze bakılması isabetli olur.

Ayrıca bu Külliyyattan istifade eden Nur Talebeleri yazılı ve görsel medyada, gazete ve dergi gibi neşir organlarında bu eserlerden aldıkları feyizle çok kıymetli çalışmalar yapmış, yüzbinlerce ve hatta milyonlarca insanların imanlarının kurtulmasına vesile olmuşlardır.

Elbette Kur’ân kendi mesajlarına böylesine saldırıların yapıldığı zamanda, kendisini savunan, mesajlarındaki şüphe ve itiraz noktalarını cerhedilmez delillerle vuzuha kavuşturan bir manevî tefsire yani Risâle-i Nur’a, onun müellifine, Risale-i Nur’a talebe olmaya çalışan bahtiyar kitleye, yani şahs-ı maneviye bakar, onlara işâret eder, onları müjdeler, diğer insanları da, bu manevî tefsirden ve sofradan yararlanmaya cehren veya zimnen teşvik eder. Bunda yadırganacak ne olabilir?

Nitekim fiilî durum; yani Risale-i Nur’un Kur’ân savunması, “Müteşâbihat” bağlamında söylemek gerekirse -Bu âyetleri layıkıyla yorum- layıp açıkladığı meydana olmakla beraber, bu âyet ile birlikte “Rasih âlimler”den söz eden Nisa Sûresi’ndeki diğer âyet, bazı âlimlerin kullandığı ve hususî bir ilim çeşidi olduğu belirtilen “ebced ve cifir” hesabıyla da Risâle-i Nur’a ve Müellifine işâret eder ve ediyor, Meselâ ilk âyet “illallah” kelimesinde vakfedilmediği zaman cifir hasebiyle 1344 (Milâdî 1925 veya 1926’lar) ederek tam tamına Risale-i Nur’un manevî mücâhede meydanına atıldığı tarihe tekabül eder.

İkinci âyet de, cifirle aynı tarihe tekabül eder. “İlm-i hakikatte rasihâne çalışan ve kuvvetli iman eden bir tâifeye yani Risâle-i-Nur şâkirtlerine işâret edip onları “dâire-i harimine” hususî dahil eder ve ediyor.

Bu gerçekleri düşününce insan, “Allah (cc) herkesi Risâle-i Nur dairesine giren veya talebesi olanlardan eylesin” demekten kendini alamıyor. Bu dâireye girenlere de ayrıca “selâm olsun” demekle kendimi bahtiyar addediyorum.

2. Lügavi olarak

Bu ifade; Rusuh kökünden “râsîh” kelimesinin çoğulu olup; Köklü, sabit olmak, şüpheden uzak olup, kesinlik kazanmak gibi anlamları ifade ediyor. Kur’ân-ı Kerîm’de iki yerde “er-rasihun fil ilm” terkibiyle geçen bu ifade; tabiri caizse Kur’ân referanslı veya Kur’ânî bir terkiptir. (Âl-i İmran 7, Nisa 162)

Bir de eş anlamlı kabul edilen “natihun” vardır ki o da; zayıf ihtimalleri bertaraf eden güçlü bilgi anlamına gelir ki bu kelâmın bir ünvan ve bir makam olduğu anlaşılır.

TDV İslâm Ansiklopesi’nin ifâdesine göre: “Şüphe ve tereddüde yer bırakmayacak şekilde kesin ve derin ilim sahibi demektir.”

Sonuç olarak Rasihun; şüphe ve tereddüde yer bırakmayacak şekilde kesin ve derin ilim sahipleri anlamında Kur’ânî bir terim olup tabiri caizse böyle bir âlimi Kur’ân-ı Kerîm’in taahhüd ettiği anlamı da verilebilir. O takdirde tesbit edip

uymaktan daha makul ne olabilir?

Müteşabihat; birden fazla anlam veya ihtimal taşıyan, anlaşılmasında güçlük bulunan lâfız veya fasıl demek olduğuna göre onun da, ancak böyle zatlara anlaşılabilceği izahtan varestedir.

Böyle olunca kıyamet âlâmetleri ile ilgili müteşâbihatı da râsih kişilere havale etmek gerekir. Tabiri caizse; tâki nefs-ül emirdeki meselenin gerçeğine vasıl olunabilsin.

Bu meseleye en güzel delil ve misal de, kanaatimce Bediüzzaman'ın tevafuklu Kur'ân'ı ve Âyet-ül Kübra gibi eserleridir. Yani bunlar müşahede ve muvasalatının isbatı demektir. Hakikî te'vili de ancak böyle zatlara yapabilir. Zira; te'vil de; naslardaki bir lâfza taşıdığı muhtemel manalardan birini tercih edip yükleme olduğuna göre; bunu neye göre kim tercih edecek?